

**ความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับ
ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561
Knowledge and Understanding of Accountants in Bangkok
on the Code of Ethics for Professional Accountants 2018.**

อรสา สุวรรณรัตน์
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Orasa Suwannarat
Email: Orasa4065@gmail.com
Faculty of Business Administration Program in Accounting,
Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 และ 2. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติ t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD และสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีเพศ ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ต่างกันและปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอายุ สถานภาพสมรสระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ไม่ต่างกัน

คำสำคัญ : จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561, วิจัยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

Abstract

The objectives of this study were to examine 1) the knowledge and understanding of accountants in Bangkok regarding the Code of Ethics for Professional Accountants 2018 and 2) the individual factors influencing the knowledge and understanding of the accountants. The study sample consisted of 400 accountants in Bangkok. A questionnaire was used as the tool for collecting the data. The data were analyzed using descriptive statistics, which comprised frequency, percentage, and mean and standard deviation, as well as inferential statistics, which included independent-sample t-test and one-way ANOVA. To verify cases of statistically significant differences in the testing of a pair of variables, LSD and multiple linear regression analyses were used to test the hypothesis for each pair.

According to the results of hypothesis testing, differences among accountants in Bangkok were found for the individual factors of gender and knowledge and understanding of the Code of Ethics for Professional Accountants 2018. No differences were found for the individual factors of level of education and age.

Keywords : Code of Ethics for Professional Accountants 2018, Research for accounting ethics

บทนำ

วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อกิจการงานในทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนไปจนถึงองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรต่าง ๆ เพราะงานบัญชีคืองานที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลเหตุการณ์หรือรายการดำเนินการต่าง ๆ ทางด้านการเงิน จำแนกเป็นหมวดหมู่รายการ สรุปข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเงินต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและนำเสนอเป็นรายงานทางการเงินที่เป็นไปตามกฎหมายที่ว่าด้วยการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้งานต่อไปได้ และเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนการทำงาน และใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานที่สำคัญต่าง ๆ ได้

ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจและการดำเนินงานต่าง ๆ ในการดำเนินงานมีเหตุการณ์ทางการเงินต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย และมีข้อมูลที่ซับซ้อน จำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำบัญชีที่เป็นระเบียบโดยนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถและมีจริยธรรมที่ดี มีความโปร่งใสและซื่อสัตย์สุจริตเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงาน จะเห็นว่าข้อมูลทางบัญชีมีความสำคัญกับหลายฝ่าย นักบัญชีจะต้องมีความละเอียดรอบคอบในการทำบัญชี ยึดแนวทางการทำงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความโปร่งใสในการทำงาน ความเป็นอิสระ ในการใช้ดุลยพินิจในการทำงาน ปฏิบัติงานภายใต้กรอบวิชาชีพได้โดยอิสระ ไม่อยู่ภายใต้การบังคับ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ยุติธรรม มีความซื่อตรงต่อวิชาชีพ โดยไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์หรือเหตุการณ์ใด ๆ

พิจารณาหลักฐานต่าง ๆ โดยปราศจากอคติ ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง และทำงานตามหลักฐานที่เป็นจริง คำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพ

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาเรื่องของหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เป็นองค์กรที่มีการกำกับดูแลที่ดี พัฒนาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561
2. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ทางผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แน่นอน จึงใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยที่ทางผู้วิจัยได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 0.05 จึงทำให้ มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และจากการเปิดตาราง พบว่าจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องทำการศึกษาอยู่ที่ 400 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จะใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาและประเด็นในการศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน และตัวแปรตาม คือ ความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561

4. ขอบเขตระยะเวลาการดำเนินการศึกษาวิจัย ระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2563 รวมระยะเวลา 2 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในการพัฒนา เรื่องของหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เป็นองค์กรที่มีการกำกับดูแลที่ดี พัฒนา ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

ทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายของความรู้อย่างไร ความเข้าใจ มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามในหลายประเด็น ดังนี้

1.1 ความรู้ ความเข้าใจ ของ ฮอสเปอร์ ความรู้ นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการนึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือ ได้ฟัง ความรู้นี้ เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วยคำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐานเป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิดและความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ

ความเข้าใจ เป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ความสามารถของสมองและทักษะในขั้นที่สูงขึ้น จนถึงระดับของการสื่อความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียน แล้วแสดงออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ

1.2 ความรู้ ความเข้าใจ ของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา

ความเข้าใจ อาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

1.3 ความรู้ ความเข้าใจ ของ เบนจามิน บลูม ความรู้ หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบกระบวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการ ที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย ของคนว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป ดังนี้

ความรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยุกยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอดเป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผลการแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การนำไปปรับใช้ เป็นความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอดในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมายการสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

การวิเคราะห์ เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

การสังเคราะห์ เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

การประเมินผล เป็นความสามารถในการตัดสินเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการ และเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์เป็นฐานในการพิจารณาตัดสิน การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ความรู้คือ สิ่งที่มนุษย์สร้าง ผลิต ความคิด ความเชื่อ ความจริง ความหมาย โดยใช้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตรรกะ แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นไปตามผู้สร้าง ผู้ผลิตจะให้ความหมาย

ดังนั้น ผู้วิจัยให้ความหมายของความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ จัดจำรับรู้ข้อมูล เป็นขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยไม่ต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อน และสามารถอธิบายได้ อย่างเป็นเหตุเป็นผล นำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การประเมินผล ในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุปสถานการณ์จริงได้

2. ความหมายจรรยาบรรณ

จรรยาบรรณ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

เอกพันธ์ ปัดถาวโร (2555) จรรยาบรรณ คือ รูปแบบหนึ่งของจริยธรรมในวงการวิชาชีพ เป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์ให้ผู้ประกอบวิชาชีพยึดถือปฏิบัติ มีปากาคิต บังคับในระดับ “พึง” คือพึงทำอย่างนั้น ทำอย่างนี้ ไม่ใช่การบังคับโดยเด็ดขาดแต่ผลสัมฤทธิ์หรือเป้าหมายของจรรยาบรรณและศักดิ์ศรีของผู้ประกอบวิชาชีพโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้ำและเพื่อนาน ดังนั้น ในแต่ละวิชาชีพจึงได้กำหนดจรรยาบรรณ มากำหนดบทบาทหน้าที่และพฤติกรรมของสมาชิกในวงกรวิชาชีพ

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า จรรยาบรรณ หมายถึง ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพ โดยกำหนดขึ้นเป็นกฎเกณฑ์ให้ผู้ประกอบวิชาชีพยึดถือปฏิบัติ เพื่อรักษาเกียรติคุณชื่อเสียงของสมาชิกในวงกรวิชาชีพนั้น ๆ แต่มีใช้ข้อบังคับให้ปฏิบัติ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญสนอง สว่างโรจน์ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมสำหรับมาตรฐานการบัญชีปรับปรุง 2552 ของผู้สอนวิชาชีพบัญชี ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการบัญชีปรับปรุง 2552 อยู่ในระดับมาก ผู้สอนวิชาชีพบัญชี

ที่สอนวิชาบัญชีที่ต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการสอนวิชาชีพบัญชีต่างกัน ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์สอนวิชาชีพ รวมทั้ง จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมหรือการสัมมนาเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีในปี 2553 ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีปรับปรุง 2552 และมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการสอนวิชาชีพที่ไม่ต่างกัน

จิตรเลขา ทาสี และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องความรู้ ความเข้าใจของนักบัญชีต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจมาตรฐานการบัญชีในระดับเดียวกัน และเมื่อจำแนกตามสถานภาพ นักบัญชีที่มีสถานะภาพต่างกันมีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการบัญชีที่ต่างกัน ชี้ให้เห็นว่านักบัญชีที่มีสถานะภาพต่างกัน มีผลต่อความรู้ความเข้าใจ ต่อมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ อาจเป็นเพราะเป็นธรรมชาติของแต่ละบุคคลหรือเหตุผลส่วนตัวที่ให้ความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน หรืออีกนัยหนึ่งเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ อาทิ เช่น เรื่องความพร้อมด้านเวลา โอกาส หรือภาระหน้าที่ เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงาน นักบัญชีที่มีตำแหน่งต่างกันมีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงานที่ต่างกัน อาจเป็นเพราะนักบัญชีที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ไม่เท่ากัน

มณฑนา แก้วดวงเล็ก และชนิษฐา นิลรัตนานนท์ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรู้ความเข้าใจในจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมและการรับรู้ข่าวสารส่งผลกระทบต่อระดับความรู้ความเข้าใจของจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมากที่สุด เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยด้านประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความรู้ความเข้าใจจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีไทย และปัจจัยด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา และด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์ต่อระดับความรู้ความเข้าใจในจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีไทย

ภัทรพร จิตสร้างบุญ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานรายงานทางการเงินไทย ของนิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ที่มีเพศ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม และการเข้าฝึกอบรมด้านมาตรฐานรายงานทางการเงินไทย 5 ครั้งขึ้นไป ที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานรายงานทางการเงินไทย ในด้านกฎเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีแตกต่างกัน ซึ่งเพศหญิงมีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความคิด ค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรมมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.01-3.50 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่ามีความใส่ใจในการศึกษาและมีความสามารถในการเรียนรู้ และผู้ที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมบ่อยๆ จะมีความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจไปดัดแปลงปรับปรุง

บุญยัง สหเทเวศสุนทร (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสำนักงานบัญชีมีการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณต้องไม่ปฏิบัติให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพในด้านการจัดทำบัญชีมากที่สุด ข้อจำกัดที่ทำให้ยังไม่สามารถปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณได้ครบถ้วนทุกด้าน เช่น ลูกค้ายังมีความรู้ ความเข้าใจทางด้านบัญชีไม่เพียงพอ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจทำให้สำนักงานบัญชีต้องแข่งขันกันเพื่อให้บริการลูกค้า การให้ความรู้และ

ประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญจรรยาบรรณยังไม่มากเพียงพอ เป็นต้น สำนักงานบัญชีที่มีรูปแบบนิติบุคคล จะมีจรรยาบรรณทางด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ มากกว่า สำนักงานบัญชีที่มีรูปแบบบุคคลธรรมดาและคณะบุคคล และสำนักงานบัญชีที่มีระยะเวลาการให้บริการจัดทำบัญชีมานานมากกว่า 10 ปี จะมีจรรยาบรรณทางด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับมากกว่าสำนักงานบัญชีที่มีระยะเวลาการให้บริการจัดทำบัญชีไม่เกิน 10 ปี

สุพัตรา รักการศิลป์ และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการรักษาความลับ ด้านความโปร่งใส และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านความเป็นอิสระ และจำแนกอายุ ผู้ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ด้านความเที่ยงธรรมแตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานด้านความโปร่งใส และด้านการรักษาความลับแตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ด้านความเที่ยงธรรม ต่างกัน

ณัฐวธร อุดตมะปรากรม (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและพฤติกรรมการตกแต่งกำไร กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม ความโปร่ง มาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ ความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณ โดยเห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่ จะปฏิบัติตามอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้รับบริการ และองค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่ให้

ประดินันท์ ประดับศิลป์ และคณะ (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของสำนักงานบัญชี ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ แต่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ส่วนในเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานมีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ เที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษา มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นผู้เป็นหุ้นส่วน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง เป็นการวิจัยที่มีการศึกษาตามสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำหรือควบคุมตัวแปรใดๆเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง คือ เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ทางผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แน่นอน จึงใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยที่ทางผู้วิจัยได้กำหนดค่า ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 0.05 จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และจากการเปิดตาราง พบว่าจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องทำการศึกษา อยู่ที่ 400 ตัวอย่าง

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ ด้านอายุ ด้านสถานภาพสมรส ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน และด้านประสบการณ์ทำงาน มีคำถามทั้งหมด จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดแบบตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 12 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความรู้ ความเข้าใจ คือ มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด = 5, มีความรู้ความเข้าใจมาก = 4, มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง = 3, มีความรู้ความเข้าใจน้อย = 2, และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด = 1

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นข้อคำถามปลายเปิดที่ถามเกี่ยวกับวิธีการที่สามารถทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับ สภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 มากขึ้น จำนวน 1 ข้อ

โดยแบ่งความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ เพื่อใช้ในการตีความหมายของค่าเฉลี่ยที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่า ในส่วนที่ 2 ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 มีระดับความรู้ ความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด, ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 มีระดับความรู้ ความเข้าใจในระดับน้อย, ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมาก และค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าร้อยละและค่าความถี่กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ลักษณะของประชากรกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงาน และใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพ บัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 จำแนกตามปัจจัยด้านประชากร เพศ จะใช้ สถิติ t-test ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 จำแนกตามปัจจัยด้านประชากร ด้านอายุ ด้านสถานภาพสมรส ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงานและด้านประสบการณ์ทำงาน จะใช้การ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไป เปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับ ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านการรักษาความลับ ด้านการบริการเป็นอิสระจากลูกค้า ด้านความเที่ยงธรรม และความเป็นอิสระ ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษา มาตรฐาน ด้านการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ด้านการเคยถูกลงโทษถึงที่สุดเนื่องจากประพฤติผิดจรรยาบรรณ และด้านการ กระทำความผิดการประกอบวิชาชีพบัญชี

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงานสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ต่างกัน

2) ประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับ การศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภา วิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ไม่ต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัด กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาด้วยความน่าไว้วางใจ ความภักดีและความเป็นธรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌ็องวีซอร์ อุดตมะปรากรม (2561) กล่าวว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยจะปฏิบัติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้รับบริการ และองค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ เช่น ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพไม่คดโกง ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือไม่บิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญและปฏิบัติงานตามวิชาชีพบัญชีอย่างตรงไปตรงมา

2) ด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระที่ทำให้มีผลต่อการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌ็องวีซอร์ อุดตมะปรากรม (2561) กล่าวว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความเที่ยงธรรม ความเป็นอิสระ โดยจะปฏิบัติงานตามวิชาชีพบัญชีอย่างตรงไปตรงมา ปราศจากความลำเอียงและอคติ เช่น มีการปฏิบัติงานภายใต้ความเที่ยงธรรม

3) ด้านการบริการเป็นอิสระจากลูกค้าของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการให้ความเชื่อมั่นต้องมีความเป็นอิสระจากลูกค้า สามารถแสดงความเห็นโดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา รักการศิลป์ และคณะ (2562) กล่าวว่า นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการปฏิบัติงาน ในระดับมาก ด้านความเป็นอิสระ เช่น มีความรับผิดชอบในงานที่ทำโดยไม่มีข้อจำกัด เพื่อความเป็นอิสระ ในการปฏิบัติงานมีการปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี และมีอิสระในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

4) ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงานด้วยความชำนาญทางวิชาชีพ ปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา รักการศิลป์ และคณะ (2562) กล่าวว่า นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ในระดับมาก ด้านความรู้ความสามารถ เช่น ใช้ความรู้ทักษะทางวิชาชีพในการทำงานอย่างเต็มที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย นำความรู้และความสามารถด้านวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

5) ด้านการรักษาความลับของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการรักษา

ความลับ ของข้อมูลที่ได้มาไม่เปิดเผยข้อมูลให้กับบุคคลที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เว้นแต่ เป็นการเปิดเผยตามสิทธิทางกฎหมาย หรือทางวิชาชีพ ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา รักการศิลป์ และคณะ (2562) กล่าวว่า นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ในระดับมากที่สุด ด้านการรักษาความลับ เช่น รักษาข้อมูลความลับขององค์กร ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับไปใช้เพื่อก่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ และไม่นำความลับไปเปิดเผยให้ผู้อื่นรู้

6) ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่วิชาชีพบัญชี ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มัณฑนา แก้วดวงเล็ก และชนิษฐา นิลรัตนานนท์ (2558) กล่าวว่า ด้านการส่งเสริมและการรับรู้ข่าวสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในจรรยาบรรณของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีไทย มากที่สุด

7) ด้านการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญยัง สหเทวสุคนธ์ (2552) กล่าวว่า การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณได้ครบถ้วนทุกด้าน เช่น ลูกค้า มีความรู้ ความ เข้าใจทางด้านบัญชีไม่เพียงพอ การแข่งขันกันเพื่อให้บริการลูกค้า การให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ตระหนักถึงความสำคัญจรรยาบรรณยังไม่มากเพียงพอ

8) ด้านการเคยถูกลงโทษถึงที่สุดเนื่องจากประพฤติดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประพฤติดจรรยาบรรณเคยถูกลงโทษโดยคำสั่งถึงที่สุดแต่ยังประพฤติดซ้ำ ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มัณฑนา แก้วดวงเล็ก และชนิษฐา นิลรัตนานนท์ (2558) กล่าวว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมและการรับรู้ข่าวสาร ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมากที่สุด เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความรู้ความเข้าใจของจรรยาบรรณวิชาชีพและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ

9) ด้านการกระทำผิดการประกอบวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการกระทำผิดในการประกอบวิชาชีพบัญชีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 49 ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญยัง สหเทวสุคนธ์ (2552) กล่าวว่า การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงาน

บัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ จะต้องไม่ปฏิบัติให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพในด้านการจัดทำบัญชี

10) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญยัง สหเวชสุนทร (2552) กล่าวว่า สำนักงานบัญชีที่มีรูปแบบนิติบุคคล จะมีจรรยาบรรณทางด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ มากกว่า สำนักงานบัญชีที่มีรูปแบบบุคคลธรรมดาและคณะบุคคล และสำนักงานบัญชีที่มีระยะเวลาการให้บริการจัดทำบัญชีมากกว่า 10 ปี จะมีจรรยาบรรณทางด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ มากกว่า สำนักงานบัญชีที่มีระยะเวลาการให้บริการจัดทำบัญชีไม่เกิน 10 ปี

11) ด้านความรับผิดชอบผู้ถือหุ้นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นผู้เป็นหุ้นส่วนตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประดิษฐ์ ประดับศิลป์ และคณะ (2557) กล่าวว่า ขนาดของสำนักงานบัญชี และระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

12) ด้านความโปร่งใสของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความโปร่งใส การปฏิบัติงานตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ ไม่ปกปิด หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ สามารถตรวจสอบได้ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ณัฐวัชร อุดตมะปรากรม (2561) กล่าวว่า กล่าวได้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความโปร่ง โดยไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น บิดเบือน สามารถตรวจสอบได้ และผู้ที่เกี่ยวข้องหรือรับผลกระทบสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายทันตามสถานการณ์

2. ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 โดยรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในกรุงเทพมหานคร มีเพศต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ต่างกัน ซึ่งเพศที่แตกต่างกันเป็นตัวกำหนดความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภัทรพร จิตสร้างบุญ (2561) กล่าวว่า นิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจ

ในมาตรฐานรายงานทางการเงินไทยในด้านกฎเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีแตกต่างกัน ซึ่งเพศหญิงมีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย

2) ประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2561 โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า อายุ ที่แตกต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญสนอง สว่างโรจน์ (2553) กล่าวว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีปรับปรุง 2552 กล่าวคือ หากผู้สอนวิชาชีพบัญชีมีการสอนวิชาชีพบัญชีใดก็จะมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นและมีการเตรียมความพร้อม พัฒนาการตนเองและเข้าร่วมเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีมากขึ้นจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

3) ประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพสมรสต่างกันทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2561 โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันไม่ได้เป็นตัวกำหนดความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ จิตรเลขา ทาสี และคณะ (2561) กล่าวว่า นักบัญชีที่มีสถานะภาพต่างกันมีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการบัญชีต่างกัน อาจเป็นเพราะเป็นธรรมชาติของแต่ละบุคคล เหตุผลส่วนตัวที่ให้ความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน หรือด้วยความพร้อมด้านเวลา โอกาส หรือภาระหน้าที่ ที่แตกต่างกัน

4) ประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2561 โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่ได้เป็นตัวกำหนดความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา รักการศิลป์ และคณะ (2562) กล่าวว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ด้านความโปร่งใสและด้านการรักษาความลับแตกต่างกัน เนื่องจากจรรยาบรรณผู้ทำบัญชีจะช่วยให้ผู้ทำบัญชีมีหลักการและแนวทางปฏิบัติตามที่ถูกต้องเหมาะสมอันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน รวมทั้งความเชื่อมั่นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาที่สูงย่อมมีความรู้

5) ประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกันทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2561 โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ตำแหน่งงานที่ต่างกันไม่ได้เป็นตัวกำหนดความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตรเลขา ทาสี และคณะ (2561) กล่าวว่า นักบัญชีที่มีตำแหน่งต่างกันมีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงานที่ต่างกัน อาจเป็นเพราะนักบัญชีที่มีตำแหน่งผู้สอบบัญชี และนักบัญชีมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าตำแหน่งอื่นเพราะต้องติดตามมาตรฐานการบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ส่วนสมุห์ บัญชีอาจจะเป็นเรื่องไกลตัว จึงไม่ค่อยได้ติดตามมาตรฐานการบัญชีเท่าไรซึ่งอาจปล่อยให้เป็นเรื่องของฝ่ายบัญชีซึ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติงาน

6) ประชากรผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันไม่ได้เป็นตัวกำหนดความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รัศมี วศวรรณวัฒน์ และนิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ (2554) กล่าวว่า ผู้ทำบัญชีและผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันทำให้มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชี ตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1) ควรปลูกฝังความรู้ และกระตุ้นและสร้างความตระหนักรู้ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพให้กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมากขึ้น ทั้งการให้ความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม
- 2) ควรมีการคู่มือการปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพของหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานและเตือนให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานตระหนักในการทำหน้าที่อย่างมีคุณภาพ และประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม และให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในหน่วยงาน มีข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 คนละ 1 ชุด
- 3) หน่วยงานควรจัดอบรมหรือสัมมนาให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งควรมีกฎระเบียบ มาตรการ รางวัล และบทลงโทษ หากมีการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงการมีจรรยาบรรณที่ดีเด่น และการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาในเรื่องข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อย่างสม่ำเสมอ
- 2) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาประชากรผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในจังหวัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น เพื่อให้การวิจัยในครั้งต่อไปควรจะขยายเขตพื้นที่การศึกษาในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อทำการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 เพื่อให้ได้ผลลัพธ์การศึกษาที่ชัดเจน ความครอบคลุมมากขึ้น หรือเปรียบเทียบว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- 3) นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่นบ้าง เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียด ที่ตรงประเด็นและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

จิตรเลขา ทาสี และคณะ. (2561). *ความรู้ ความเข้าใจของนักบัญชีต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ, สถาบันรัชต์ภาคย์

- ณัฐวัชร อุดตมะปรากรม. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและพฤติกรรมการตกแต่งกำไร กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต ,มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- บุญยัง สหเทวสุคนธ์. (2552). *การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. การค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยเกริก
- บุญสนอง สว่างโรจน์. (2553). *ความรู้ความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมสำหรับมาตรฐานการบัญชีปรับปรุง 2552 ของผู้สอนวิชาชีพบัญชี*. การค้นคว้าอิสระ คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ประดินันท์ ประดับศิลป์ และคณะ. (2557). *จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2542). *ความหมายของความรู้ ความเข้าใจ*. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2563, สืบค้นจาก https://www.baanjomyut.com/library_2/extension-1/knowledge/index.html
- ภัทรพร จิตสร้างบุญ. (2561). *ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานรายงานทางการเงินไทย ของนิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. การค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- มณฑนา แก้วดวงเล็ก และชนิษฐา นิลรัตนานนท์. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีไทย*. การค้นคว้าอิสระ คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *ความหมายของจรรยาบรรณ*. ค้นเมื่อ 19 เมษายน 2563, สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/cryabrmwchachiph/khwam-hmay-khxng-crya-brm>
- สุพัทธรา รักการศิลป์ และคณะ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์